

Sobre Putin, Trump i Europa, 1

JOAN FRANCESC
MIRA

Continuem parlant d'Europa, més encara, ara que la Gran Bretanya, per un lamentable error de càlcul de Mr. Cameron, una campanya perversa, i les estúpides reticències de Jeremy Corbyn i l'esquerra laborista, ha posat ja un peu fora de la porta d'eixida. I quan els vint-i-set que hi queden dins acaben de celebrar (amb més profit del que sembla) els seixanta anys del bateig de la Unió. L'han celebrat a Roma, com havia de ser, i la premsa italiana seriosa (el *Corriere*, la *Repubblica*, *La Stampa*...) va donar als actes el ressò i els comentaris adients. La premsa espanyola equivalent, la catalana inclosa, es va ocupar ben poc de la matèria europea: deu ser que tenia massa coses més importants de què parlar. Més importants que Europa, vull dir. Fa poc més d'un quart de segle, el mur de Berlín era encara una barrera que dividia en dos el continent, i en certa manera el món sencer. L'anomenat eurocomunisme intentava superar discretament l'oposició radical entre els blocs, però en realitat, fins el 1989 la Unió Soviètica i els països de règim semblant eren encara els "amics" del conjunt de les forces d'esquerra, i en primer lloc dels seguidors de la doctrina marxista: amb crítiques i tot, l'URSS i companyia eren els "bons", i els altres, els "capitalistes" i en primer lloc els EUA, eren incondicionalment els "roïns" de la pel·lícula. Els qui tinguen una mica d'edat, que facen memòria (quina alegria, per exemple, quan els russos i els alemanys de l'Est —dopats fins a les celles— guanyaven innombrables medalles olímpiques...), i els qui no, que pregunten. Una actitud profundament doctrinal (maldat intrínseca del "ca-

pitalisme", bondat del "socialisme" a pesar de tot), que segons com encara dura i que a cada generació es reactiva i renova, a pesar d'estar ben poc fonamentada en l'experiència històrica, econòmica o social. Ara bé, des de la caiguda d'aquella muralla ja ha passat una mica de temps, prop de trenta anys, i han passat tantes coses que aquell món no és ja el que era. Rússia, certament, ja no és model de res, excepte de religió ortodoxa, moral conservadora, tsarisme renovat en la persona de Vladímir Putin, i pseudocapitalisme mafiós: setanta anys de socialisme (?), per acabar així. Quant al "bloc soviètic", la major part dels països que en formaven part ara són membres de l'OTAN i de la Unió Europea, o siga del gran espai polític que en diem "occidental", sota el control directe o indirecte dels Estats Units, cada vegada més reticents a exercir activament aquest control (que és segurament rendible, però és massa car...).

I també els EUA pareix que han canviat, fins a un cert punt, o incert, però im-

portant, de l'imprevisible i de vegades grotesc president Donald Trump, algunes actituds i decisions del qual estan modificant l'estratègia política del seu país, la imatge, i les posicions en l'escaquer internacional. Per començar, les relacions personals entre Putin i Trump ja han mostrat sense vels algunes afinitats fonamentals: l'un i l'altre són clarament hostils a la Unió Europea, és a dir, a la idea d'una d'Europa autònoma, potent i unida, tant en el camp econòmic com en el polític. Raó per la qual donen suport de forma expressa a tota mena de forces, posicions i actituds antieuropees, des de l'entusiasme explícit de Trump per l'eixida britànica, fins a la simpatia pels líders com Geert Wilders o Marine Le Pen que voldrien seguir aquest camí. Passant per les abraçades, físiques i financeres, de Putin per la mateixa Le Pen i per altres organitzacions d'extrema dreta, indefectiblement enemigues de la UE. A Itàlia, per exemple, la Lega Nord (cada vegada més lluny dels seus orígens), i també progressivament Beppe Grillo i el seu Moviment 5S manifesten comprensió i afinitats tant per Putin com per Trump. En un sondeig recent de l'Observatori Europeu per la Seguretat, els simpatitzants amb els partits euroescèptics, o anti-EU són els que mostren més simpatia per la Rússia de Putin: un 50% els del M5S italià, un 70% els de la Lega, un 61% els del Front Nacional, un 45% els de l'AfD alemanya... (en conjunt, uns i altres, el doble de les mitjanes nacionals). I simultàniament, cosa curiosa, entre els seguidors de la Lega Nord, feroçment anti-EU, un 82% es declaren també simpatitzants de l'Amèrica de Trump. Així, trenta anys després de la caiguda del Mur, la Rússia de Putin i els USA de Trump no defineixen ja dos blocs, models o ideologies, però tots dos troben suports i afinitats entre els moviments dits euroescèptics o directament hostils a la Unió. I no tots són d'extrema dreta: molts són de l'altre extrem, i no cal anar gaire lluny per trobar-ne.

«PER COMENÇAR, LES RELACIONS PERSONALS ENTRE PUTIN I TRUMP JA HAN MOSTRAT SENSE VELS ALGUNES AFINITATS FONAMENTALS: L'UN I L'ALTRE SÓN CLARAMENT HOSTILS A LA UNIÓ EUROPEA, ÉS A DIR, A LA IDEA D'UNA EUROPA AUTÒNOMA, POTENT I UNIDA, TANT EN EL CAMP ECONÒMIC COM EN EL POLÍTIC»